

TELEGRAFUL ROMÂN.

Nr. 6. ANUL XIII.

Telegrafu este de doua ori pe septe-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la expeditur'a
oiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra expeditura. Pretiul prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 21 Ian. (2 Febr.) 1865.

tru provinciile din Monarchia pe unu ann
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2. cr. si
pentru a trei'a repetire cu 3 1/2. cr. v. a.

Ce ne trebuie?

IV.

Se dice ca Imperatul Carol VI. fiindu ingrigiatu de ur-
marile mortii se, pentruca nu avea urmatoriu de partea bar-
batésca, sa fie intrebatu pre unulu din barbatii ce-lu incun-
giurá, ca de ce aru avé elu mai multu sa se ingrijésca? „Ma-
iestate“ fu respunsulu „de trei lucruri, si adeca: 1. de bani;
2. de bani si 3. de bani!“

Déca recogetamu acum asupr'a trebuintieloru nóstre enu-
merate vomu aflá, ca pentru cá sa le punemu in lucrare mai
antáiu de tóte avemu lipsa de acele trei mijlóce care se re-
ducu la unulu, adeca la bani, fia acei'a acum in moneta suna-
tóre, fia in harthia séu harthii, fia chiaru in ori si ce lucruri
cu pretiu.

Noi insa togmai asupr'a seraciei ne plângemu, cáci ce
maestria aru fi de a radica de totu feliulu de institutúe candu
aru fi bani la indelete? ce ne amu mai sparge capulu cu
atâtea planniri, candu noi avendu bani nu amu avea alta de a
face decâtu a zidi, a prevedé cu cele de lipsa, si a ne salarisá
pre invetiatorii si professorii de tóti ramii s. a. s. a.?

Trebuie dara sa ne gandimu la inlaturarea lipsei si la
castigarea mijlóceloru. Pe acelea insa le amu facutu atarna-
tóre dela cultura dela radicarea spirituala a poporului si asiá
la parere ne amu aflá in dilem'a: fára mijlóce materiale nu a-
jungemu la o cultura generala, mijlócele materiale insa togmai
se castiga mai lesne, unde este o cultura respandita in tóte clas-
sele poporului.

O comóra ascunsa aru trebui se aflámu óre-undeva cá
sa esimu din dilem'a acést'a. Insa unde vomu aflá gemenii
nascuti in diu'a de Rusalii, cá sa ni o afle cautandu-o si uitandu-
se in unghiile degeteloru mari dela amendóue mánile? Cá
sa nu asceptámu pâna se voru nasce astfelu de gemeni facatori
de minuni sa cercamu dóra vomu aflá vreo dicere magica,
care sa ne deschida de undeva vre-o comuna cu isvóre ne-
secabile de averi, pentru noi si pentru urmatorii nostri. A-
cést'a esista. Multe popóre au si folosit'o si inca cu succesu.
Ea e fórté scurta si se cuprinde in „poteri unite.“ Intruni-
rile spre acestu scopu suntú care le amu avé de recomen-
datu poporului nostru.

Amu auditu in tempulu mai nou si amu cetitu feliu de feliu
de proiecte spre radicarea natiunei. Amu vedintu calculatiuni
din cari esiau milliône séu in casulu celu mai nefavoritoriu
sute de mii, cari aru poteá servi de capitale, din a cároru ve-
nituri sa se platésca sa se premieze cutare séu cutare lucru,
séu sa se radice cutare séu cutare institutu. Amu facutu e-
speriintia insa mai totdeun'a, decâte ori s'au pusu ceva in lu-
crare, despre greutatea contribuiriloru pe bas'a calculárei de
mai susu, pentruca ele nici odata nu au potutu sa petrunda
pâna in clasele cele mai de josu. Déca pentru unele între-
prinderi au petrunsu, unu feliu de sila au simtitu totdeun'a
contribuentii, celu putínu cei, carii nu au potutu precepe de
ajunsu inaltimea scopului acelorú contribui. De aci vine
apoi de fondurile incepute dupa ce au trecutu entusiasmulu
celu d'antáiu au statú pe locu. Dar de unde va fi venindu acé-
st'a? Credemu ca de acolo, ca cei mai multi suntú cari
asceptá sa véda unu resultatu mai grabnicu si mai invederatu
alu contribuiriloru se; pentruca cei mai multi nu suntú in stare
de a idealisá, ci suntú strinsu legati de realitate. Afara de
acést'a contribuirele celu putínu pentru generatiunea nóstra
vinu in tipulu acést'a in adeveru ingreunátóre si de greutáti
sa satura curendu ori si cine.

Déca vomu noi dara sa fia intrunirile ce le recomandámu
mai cu succesu, apoi un'a, sa nu le punemu scopuri asiá in-
nalte, sa nu le generalisámu asiá tare la pasulu celu d'antáiu
si sa cautámu, ca ele, de si in mesura mai pucina sa aduca
folóse in cercurile cele mai de aprópe de originea lorú. Cer-
curile unde au sa se arete lucrátóre intrunirile séu insotirile

nóstre sa fia mai întâiu ale economiloru nostri si apoi a in-
dustriasiloru nostri si asiá apoi numai mai departe.

Sa aruncámu o privire la lipsele cele multe ale econo-
miloru nostri, candu adeca unui'a séu altui'a i pica unu bou séu doi
din jugu; candu i pica o vaca, cu carea-i séca isvorulu de lapte
pentru cas'a, pentru copiii sei s. a. si apoi la impregiurarea, ca ei
pentru o suma mica de bani trebuie sa-si lapede productulu
sudórei lorú mai de pre unu anu intregu tocmai in tempulu
celu mai nepiinciosu, si de multe-ori sa imprumute bani dela
camatarnici cu camete nemai audite, séu sa-si repuna su-
dórea inca de pe anulu viitoriu: si indata vomu intielege lips'a
unoru insotiri contributore spre ajutoriu imprumutatu; sa cu-
getámu, ca bietii nostri meseriasi, candu voru sa se as.edie si
sa deschida lucratori'a lorú propria, déca nu se voru inglodá
pentru dóue trei sutisóre in camete, care in unu tempu ne-
favoritoriu devinu mai ingreunátóre decâtú capitalulu impru-
mutatu, si vomu pricepe necesitatea de intruniri de aceste a-
jutátóre.

Pânacandu vomu reveni asupr'a obiectului acestui cá sa
aratámu cu cifre, cum s'aru poté ajutá poporulu, prin contri-
buii mici si in cercuri mai strimte, mangaitemu pre toti acei
cáti s'aru poté spariá de acestu proiectu cu asigurarea, ca ori
unde s'au infiintiatu societáti de acestea au fostu folositóre.
Folositóre si pentru acei'a, ca omulu atunci are totdeun'a
consciintia cea placuta, ca si ajuta prin conlucrarea sea; ca
fiacare se invatia a-si pretiul mai multa si ostenele sea si
productulu ostenelei sale; ca castiga o incredere in sine si
se intaresce in principiulu celu salutaru pentru ori ce omu
dar si pentru ori ce poporu: „ajuta-ti tu insuti.“ Cá sa póla
sci cine-va bateru incátuva cum ne intipiuim noi intrunirile
potemu de acum spune, ca noi ni le intipiuim, componende
din membrii contribuitori de buna voia de nisce taxe séu cum
le vomu numi, in fiacare luna, care déca voru trece preste o
summa anumita, sa aduca procenté; cá acei cari i-au impru-
mutu afara de chizasi'a membriloru, cari au sa stea in soli-
dum buni pentru imprumutatoriu, numai au alta de implinitu,
decátu sa respunda pâna la platirea capitalulu, cametele le-
giuite; cu deosebire inse si preste totu, ca pre membrii
contribuitori in ori ce casu de lipsa sa-i
ajute si sa nu-i lase a deveni prad'a unui
séu altui speculantu fára de sufletu.

Amu dori din anima candu nu numai de aceste, dar candu
amu vedé si altufelu de insotiri, si mai alesu la tiéra, unde sa-si
dea poporulu ajutoriulu imprumutatu la unele lucruri precum
suntú radicarea de case, grajduri dar apoi si la con-
sultári pentru imbunátátrile unelteloru lorú de economia, pen-
tru o mai ratiunabila folosire a pamentului. Noi credemu ca
in tipulu acést'a poporulu aru incepe a se desceptá din pro-
priulu seu impulsu si aru incepe elu insusi a cercá indreptá-
rile ce suntú de facutu. Noi credemu ca poporulu aru fi celu
mai competentu, pentruca in tóte casurile cunoşce firea locu-
lui si are pracsá mai multa.

Spiritulu socialu, care ne lipsesce s'aru desvoltá de din
josu in susu si o alta viétia s'aru respandí preste totu popo-
rulu. Starea materiala s'aru radica incetu; dar signru:
Isvórele acésté mici la inceputu aru poté deveni cu tempulu
mari. Ele atunci n'aru folosi numai classeloru de economi
si meseriasi ci si celor'alalte toturoru.

Brasiovu in Ianuariu. Mitropoli'a romána ortodoxa,
care si aici a fostu salutata cu cea mai viua bucuria; ni-au
adusu, dupa parerea mea cea nepretensiva, trei folóse mari;
neprecalculabile de mari, si adeca: invierea, apera-
rea si in florirea Romániloru.

Si fiindea chiaru si între cititorii acésté foi amu avutu
ocasiune a observá, ca suntú unii, cari aceste folóse ori le
ignoréza deplinu, ori celu putínu le pretiuescu subt adeverat'a

loru valoare, fie-mi iertatu a dice in acesta privintia câte-va cuvinte.

Nainte de a veni la deslusirile acestea, mi exprim pentru anul nou 1865. bucuria; căci Mitropolia e dovadă cea evidentă, e stindardul unui nou pasu gigantic facutu in înaintarea și vietiia intelectuală și religioasă a Românilor.

Punctulu d'antăiu ne arata acelu folosu lamuritu, ca înviind Mitropolia avem iaras mama biserice și eparchiilor noastre, biserică și eparchiele ei nu se voru mai sbuciumă pe venitoriu că cele singuratică și nu se voru mai pastori de năimiti, ci de aceia, cari cunosc glasulu ei; înviind acesta dulce mama, ea va înaripă pre fiii cei slabi, va adună pre cei rataciti și va îndulci pe cei amariti, cari de unu seculu și jumetate au cautatu lumina și linisce in biserică, și n'au aflat-o. Lângă acestea se scie sôrtea fiilor fără mama; ei sirmanii se imprascia și se instrăinează frate de frate că puii fără cloca, ba se departeaza unulu de altulu într'atât, încatu se face prapastie între ei. —

Acum prin restituirea Mitropoliei amu scapatu de acestu omor; amu dobanditu acea bucuria și mângâiere, ca fratiloru celoru raspanditi și celoru ce rabdau amaruri li se va da alinare, li se va da îndulcire in limb'a lor, carea pâna aci le eră nesocotita; celoru instrăinati li se va întinde mâna de legatura, și asiă toturor la olalta li se voru da povetie, învătături și îndreptări, cari i voru desceptă și-i voru pune pe adeverat'a cale a progressului.

Alu doilea folosu este acelu, ca avendu noi astadi Mitropolia restituită, amu dobanditu in toate laturile dieceseloru ei aperiare; amu dobanditu unu scutu, unu refugiu și o protecție pentru venturi grele și viforose; amu recastigatu aperiarea Mitropoliei cea dedemultu, carea aperiă cu tară pre fiii Românilor de ghiarele rapitorilor, cari voiau sa-i prinda in timpurile depe vremea principiloru Ardealului, candu drepturile biserice noastre se calcau pe fatia, candu calvinismulu navală asupra-ne și candu toti din toate părțile amenintau vietiia religiei noastre; atunci acesta mitropolia aperiă și se luptă într'atât încatu suferi și mucenicia că Mitropolitulu Savă; atunci se vedîu aperiarea și folosulu Mitropoliei. Acesta chiamare o are și adi; radacin'a ei a existatu și exista, acum avendu ea și trunchiu, ramuri și frundie de umbritu, mâne va da roduri de hranitu.

Astfelu a existatu Mitropolia și candu Transsilvania a devenitu sub scutul Austriei (1687), candu biserică pară ca resuflă. Mitropolia eră in activitate și atunci cu cei 2 Mitropoliti Varlaamu și Teofilu, că și ceilalti chirotoniti in Romania, și aru fi existatu pâna adi, candu cine scie in ce flăcă amu fi fostu, deca cestu din urma eră in stare a o aperiă și sustine contr'a torentelui timpului. Dela acest'a (1697) pâna adi diecesele noastre fura parte mare fără îngrijire, fără mama, și de aceea fii lor in locu sa se ajute, se zavistuiu. Ei ajutau dusmanilor a se inapoia Românii pre Românii. Acum însa acea Mitropolia de mai nainte, acea santinela ageră, carea paziă pre toti Românii, dupa unu evu și jumetate se restituie, sub staruintele și obosintă nemuritorului Andrei, că alu III. Mitropolitulu alu ei de sub Austria. Multamita înduratălu Domnediu, multamita milostivulu Imperatu, multamita celui ce a obosit a se restitui; meritele lui, după cum observă „Telegrafulu“, le va însira Istoria.

Destulu ca deca mai nainte au fostu destinulu său chiamarea Mitropolitilor romani de a aperiă pre Români, de a priveghia și a se luptă pentru luminarea lor, pentru drepturile și usurarea lor; acestu destinulu are și adi. Acesta chiamare s'a vedîtu la Esc. Sea Mitropolitulu de adi, înainte de a se fi chiamatu Mitropolitulu. —

Mitropolitii cei dedemultu au obosit luminandu pre poporu și biserică prin traducerea cântiloru cu învătaturile lui Christosu in limb'a mamei noastre. Celu de adi a învătatu și va înveta, a scrisu și va scrie; a radica și va radica drepturile biserice in toate locurile și colturile dieceseloru Mitropoliei, și astfelu vomu fi aperiati de dusmani, și mai multu de întunereculu ce ne-a pascutu.

Cu alu 3-lea punctu ne vomu convinge despre folosulu celu naltu din aceea, ca astadi Românii ortodoxi din Transsilvania și Ungaria sunt uniti sub unu capu, sunt uniti moralicesce. Și ore puțin castigu e acestu faptu? Deca va cugetă cine-va seriosu, va afla, ca nu e puțin, ci e foarte multu. Ce bucuria nu este, candu numai unu pomu mare și vechiu lu-vei vedé înflorindu in toate ramurile lui; ore nu vei dice, ca acest'a e binecuvântatu? Dorintia de a se restitui mitropolia au avut-o mosii și stramosii nostri și n'au dobandit-o; eata ca amu castigat-o noi. Asta dorintia au cuprinsu și aceea, ca deca Românii austriaci nu sunt altfelu la olalta, sa fie macar in Biserică stramosiloru; sa fie la olalta macar la lumina, sfaturile și consultările, care facu progressulu și

sunt mai de lipsa decât ori ce alta unire. Noi amu dobanditu asta dorintia, și ea ne va folosi; ne va folosi, ca suntemu unu trup, o inimă și o tîntă avem; vom înființa școle de totă classă, din acelea voru es barbat in toate ramurile, cari voru cresce, voru lumina și voru aduce la înflorire întregu populu român. Pâna aci in Transsilvania, fiindu sub unu capu, sub ună înțelegere, eata ce pasi gigantici amu facutu! Sa privim îndereptu înainte cu trei diecenii, unde eram? și unde ne aflăm acum? Astfelu dar prin totu loculu in Austria, unde sunt Români, mai iute decâtu transsilvanenii voru recastigă vietiă și potere. In totu loculu voru fi, cari și preoti demni, amesuratu spiritulu timpului de adi, cari și voru cunoscé chiamarea lor, și a Bisericei noastre. Căci ce alt'a e chiamarea biserice și a lor, decâtu a ne lumina și înțelepti? Care alt'a sa fie tîntă cea mai sanetosa, de cătu a înființa institute de crescere și instructiune. Nu s'au potutu pâna acum semenă aceste in totu loculu, căci altulu eră gradinariu pe acolo; pe viitoriu însa nu voru ave causa cei ce representeaza atare poporu, ca n'au potutu face. Mijloce n'au fostu mai de locu nici in Transsilvania, și prin înțelegere cătu nu s'au facutu? S'a facutu pe câmpulu celu angustu, însa ce nu se va poté face pe câmpulu celu largu alu Mitropoliei? Nu dica alt'a decâtu urezu dile fericite pâna la adunci betranetie capulu Mitropoliei, și vomu vedé cele ce visăm.

In fine acesta Mitropolia aveă și bunurile ei materiale imobile. Acestea erau daruite parte de Principii Romaniei. Astadi Mitropolia s'a restituit; frații de dincolo credem ca nu voru întârzi a-i restitui bunurile. Baiulescu.

Din Brasov audim, și „Gaz. Transs.“ constată trist'a scire, ca P. Dimitriu Orgidănu, unulu din Parochii Bisericei S. Treimi din suburbiulu de susu (de pe Tocile) a reposatu in 10 Ianuariu. Fia-i tierân'a usiôra!

Deputatiunea română din Ungaria și Transsilvania, carea sub conducerea Esc. Sale P. Mitropolitulu Andrei are sa depuna la scaunulu imperatescu multamita Românilor gror. pentru înființarea mitropoliei, se va afla in 19/31 Ianuariu la Vienn'a. (Dupa scirile mai nouă s'a și prezentatu.)

Foile din Ungaria, chiaru și cele oficiose, scriu că unu ce siguru, ca reformele de justitia, de cari amintiseram și noi, voru veni la dieta că propositiuni regesci.

Vienn'a in 25/13 Ian. 1865. Vienn'a nu in zadar e metropolă imperiului. Ea îngrijesc, nu numai de locuitorii ei, că sa nu le lipsesca nici odata „materii interesante“ pentru ocuparea loru spirituale și trupesca, ci îndulcesce din candu in candu și pre fiii ei „extra muros“ de câte unu evenimentu atragatoriu. Asiă unu evenimentu e senatulul imperialu, care si-a întinsu aici cortulu, dar și mai atragatoriu va fi poté „constituirea tribunalulu supremu“ pentru Transsilvania, carea sosindu adi Escellentia Sea Domnulu Presedinte V. P o p p aici, se va întimplă prestecurendu.

Succede-va Escellentiei Sele numitului D. Presedinte despre alu cărui zelu nationalu suntemu convinsi, a scote la cale că între cei 7 consiliari ai tribunalulu supremu sa fie celu puțin doi romani, și cari voru fi acei fericiti 2, ori pativom că și cu Cancelaria aulică unde pâna in diu'a de adi nu s'a potutu mediu locu mai multu de 1. di unu Consiliariu Român? Aceste sunt întrebările dilei pentru Români. Pâna candu se voru deslegă ele, sa ne folosim de atentiunea încocă îndreptata — căci ochii multor'a voru privi in septemănele aceste spre Vienn'a, — de a face unu preambulu la lumina egalei îndreptăți prin labirintulu vechi zidiri din strada bancei, in care si-a luat resedintă spiritulu erei nouă constitutiunali din Transsilvania; sa vedem, câte duchuri romane voru da glasu la chiamarea numelui lor.

Cum e sciutu, Cancelaria aulică transsilvană in diu'a de adi are pusatiunea unui ministeriu, numai cătu intrunesc in sine ministeriulu de interne, de justitia și cultu, dupa împărțirea de înainte de 1860. Cătu depinde dela ea, — conducătorea trebilor noastre transsilvane — bună seu rea starea noastră, înaintarea cătra adeverat'a egală îndreptățire natională și bisericescă, seu departarea de acestu scopu, socotu aru fi unu ce superfluu a espune mai pre largu, dar foarte puțin — aceia numai cari au sîerbitu la dicasterii asiă inalte de cunosc modulu împărțirii lucrărilor, — voru sci, ce multu depinde adese și dela unu deregatoriu numai subalternu in conceptu decidera causeror de multe ori și celoru mai însemnate. Că sa nu me afandu într'o discussiune mai largă decâtu cum coru colonele unei foi periodice, aduc inainte numai esemplulu cu trupulu omenescu.

Simtiurile trupesci ne mijlocescu cunoscintia toturor lucrurilor dinafara. Sunt ele rele, atunci și cunoscintia noastră

stra va fi rea, falsa. Déca un membru alu trupului nu mai pôte servi, séu numai servece cum se cade destinului séu, se face stricare trupului intregu. Ce va face orbulu cu colorile cele mai frumoase? Cum va merge omulu déca nu-lu slujescu picioarele? E dar lucru firescu, ca nu e nici decâtu lucru indiferentu pentru înaintarea noastră ori de avemu cu un dregatoriu de conceptu mai multu séu mai puțin la Cancelari'a aulica, și de sta numărulu dregatoriloru Români de acolo în vre-o relațiune drépta câtra numărulu celoru de alta naționalități séu bá? Sa vedemu numărulu dregatoriloru Români în senatulu Cancelariei aulice, căci faptele ne voru spune mai chiaru pâna unde amu ajunsu cu egală îndreptățire. Aplicați în conceptu se afla cu totulu 31 de dregatori, dintre acesti'a 7 Români, 13 Germani și 11 Magiari și anume:

— Români. Sasi. Magiari.

Cancelariu — 1

Conte Nádasdy Escellentia. — 1

Vicecancelariu — 1

Baronu Reichenstein Esc. — 1

Consiliari. — 2

I. D. Roth, Br. Friedenfelds — 2

Moldovanu — 1

Horváth și Conte Teleky — 2

Secretari. — 1

I. D. Angialu — 1

Plecker, Millborn v. Müller — 2

Biró, Szent Györgyi — 2

Consiliari de apelatiune întrebun-

tiati cá secretari: — 1

I. D. Topler și G. Meister — 1

Concipisti cu plata — 2

D. Ciupe, Fetti — 1

Baronu Konradsheim — 1

Iuhász, Bergai — 2

Concipisti onorari — 1

Baronu Fillenbaum — 1

Mara — 1

Adjuncti de conceptu: — 1

I. Bartolomeiu — 1

Dr. Lange — 1

Dr. Borosnyoi — 1

Apoi doi practicanți cu plata — 2

din manipulațiune — 1

Unulu cu plata dela Univ. sasésca — 1

Unulu cu stipendiu straordinariu — 1

de statu — 1

Doi concipisti on. de Gubernu — 1

Summ'a 7 13 11

Ear in manipulațiune: — 1

Directorulu Registr. — 1

Direct. Protocolu român catolicu — 1

2 Adjuncti de direcțiune — 2

9 Oficiali — 3

4 Cancelisti, dintre acesti'a doi Români — 2

aplicați în conceptu cum s'a spusu deasupra — 2

Unu diurnistu — 1

Summ'a 1b 4 11

Numerulu celu precumpanitoriu alu Magiariloru din ma-

nipulațiune se datéza de pre timpurile Baronului Kemény,

carele sa vede a se fi tinutu de proverbiulu ca „cine imparte

parte-si face.“ Acum au ajunsu la altii de a imparti, speramu

insa ca din ce în ce se voru deda confratii nostri transsilva-

neni de alta națiune a privi de unu lucru fôrte firescu și e-

gal'a noastră îndreptățire naționala și nu se va mai procede

dupa principii de aceste. Celelalte combinațiuni le lasamu

cetitoriului.

Se ascépta cu încordare, ce pusatiune va luá

clerulu rom. catolicu din Austri'a fatia cu Enciclic'a si mai

alesu cum o va publica-o Archiepiscopulu Cardinalu Rauscher.

De siguru ca densulu cá supusu credintiosu alu pre'naltului

tronu si legiloru statului, cari au de basa egal'a îndreptățire a

toturoru religiuniloru recunoscute în imperiu, si principiile ci-

vilisatiunei secului nostru, fatia cu enciclic'a papale, carea le

condamna tôte aceste, cărei'a in sa cá Archiepiscopu rom. cat.

si densulu debue sa i-se inchine, se afla într'o pusatiune nici

decátu de invidiatu. Dar Clerulu greco-catolicu ôre nu i s'a

tramisu enciclic'a spre publicare? Credemu ca i-aruparé bine

sa fia crutiatu de atare donu parintescu.

Tôte aceste suntu in sa de însemnatate secundara pre lângă

întrebarea, ce ocupa comisiunea de bugetu a Senatului impe-

rialu, cum ca în ce modu s'ar poté delatur'a cu totulu din

bugetulu anului curinte deficitulu escalculatu la 30 de mil-

lióne fi?

Eria fostu cea d'antâiu conferintia a ministeriului întregu cu acea comisiune. Ministeriulu se vede a fi gat'a spre conlucrare de a împuciná deficitulu, prin întrelasarea zidiriloru proiectate, si alte crutiari, nici decâtu in sa prin reducerea armatei.

De aci artu resultá o reducere între 3—5% a deficitulu escalculatu. Comisiunea in sa, cum ni se pare, voiesce delaturarea totola a deficitulu. Mai alesu i-stau ochii pre fondulu de dispositiune libera, din care se subventiuneza unele foi periodice. Noi inca din partene tînem subventiunări de aceste—afara de gazetele curatu oficióse pentru publicatiunile de lipsa—de superflue, bá stricacióse. Regimulu poté fi siguru, ca umblandu pre calea drépta, gazetele cele mai latite ale poporului séu loialu voru fi cei mai caldurosi operatori ai lui, pâna candu retacindu pre căli rele, in zadar se va sili a-si încantá faptele prin guri platite, si a visá de viitoriu maretu imbatatu de fumulu tamaiei, ce voru arde satelitii la picioarele lui, pentruca s'ar espune pericolu de a fi orbu câtra slabiciunile unei'a séu altei'a mesuri a sale si a fi creditu din somnu mai curendu séu mai tardiu, dar de regula pré tardiu—prin jalniculu buetu alu vietiei inadusite la unu poporu si cu atâtu mai amara aru fi apoi privirea la realulu funestu, si mai grea viudecarea lui. Avemu de observatu in sa, ca acelu fondu de dispositiuni cum se numesce, nu e numai pentru subventiunarea gazetelor, ci si pentru alte ajutóre neprevédute momentane, de aceea ce amu disu de a sup'r'a nu e în contr'a fondului preste totu, ci numai a subventiunării gazetelor.

Din Croati'a se scrie, ca pe 4 Februaru c. n. este conchiamata la Zagrabia o conferintia banala de 42 persóne distinsé din cleru, magnati, ampioiati judiciari si administrativi, proprietari si cetatieni, pentru preconsultarca asupra moduriloru aducerei unei legi corespundiátore electorale. — Se crede, ca diet'a Croato Slavoniei si a Ungariei se voru conchiamá totu cam de odata, si adica pe primavér'a venitóre.

Principatele române unite.

În 15 Ianuariu la 2 ôre dupa améidi, Senatulul in corpore a avutu onóre a presentá adres'a sea în altîmei Sale Dómnitoriului.

În altîmea Sea a primitu în sal'a tronului pe corpulu ponderatoru, încungiuratu fiindu de ministrii sei si de cas'a sea militara.

Domnulu generalu Ioann Florescu, antâiulu Vice-presedinte alu Senatului a cititu urmatórea adresa:

Prea Înaltiate Dómnne,

„Senatulul României a acclamat, cu tier'a întréga, patrioticulu discursu adresatu de Înaltîmea Vóstra câtra intrunitele adunári legislative, în diu'a deschiderei constitutiunalei lor sessiuni.

Senatulul, petrunsu de înalt'a si delicat'a sea misiune ce i dau nóuele institutiuni, fâra de a mai aruncá o ochire retrospectiva asupra evenimentelor din trecutu, si a împregiurârilor care impedecau organizarea si desvoltarea institutiuniloru tierci, i-place mai bine a concentr'a tôte cugetările sale asupra presentului si viitoriului României, câtra Mar'ia Vóstra, tare prin sanctiunea întregéi națiuni, ati sciutu cu atât'a energia, întielepțiune si patriotismu a-i deschide o nóua erá de prosperitate.

Astadi mecanismulu poteriloru Statului este complexu si cuprinde în sine tôte elementele de libertate si de stabilitate neaperate unei grabnice si serióse organizări.

Totulu depinde daru de la armonia ce negresitu va domni între aceste corpuri.

Senatulul este gelosu, Prea Înaltiate Dómnne, a ve probá ca, patrunsu de asemenea simtieminte, cá operatoru alu baselor constitutive ale nóueloru noastre institutiuni, va fi pururea celu mai devotatu tronului României.

În altîmea Vóstra, chiamandu la vietia politica tôte clasele societatiiei noastre, resolvandu cestiunea sociala, ati inchisu erá discordieloru, a ureloru si luptelor de partitu si ati reintrodusu stramosiése'a fratie.

Resplatirea unui asemenea resultatu Înaltîmea Vóstra o veti gasi în insusi satisfacerea ce da consciintia unei datorii implinite. Acesta resplatire o gasiti, Prea Înaltiate Dómnne, si în unanimitatea cu care națiunea a respunsu la apelulu Înaltîmei Vóstre si în recunoscerea noului statutu din partea Înaltei Porti si a poteriloru garante. Augustii monarhi, dându acésta nóua dovada de înalt'a lor buna vointia pentru Români'a, au câstigatu titluri neprescriptibile la recunoscintia ci, si esprimându acestu sentimentu, Senatulul nu este de câtu credinciosulu organu alu recunoscintiei naționale.

Cercetându cu scumpătate stîrlu reformelor sevărsite și legiurilor promulgate de Înaltîmea Văstră, în acestu din urma periodu de siepte luni, Senatul constata că Înaltîmea Văstră n'o poteati face o mai întielepă și mai patriotică întrebuintiare de esceptiunalele poteri ce V'a incredintiatu natiunea prin plebiscitul din 10—14 Maiu.

Urmăți, Prea Înaltîte Dómne; pe calea ce V'a deschisu vointîa natiunala, și veti gasi totdeun'a senatul ga'ta a contribui, în marginile competintiei sele, la totu ce pôte interesă și consolidă senatul Romanu.

O cestiune la care Senatul, că și tóta tîer'a, tîne ca la o cestiune adeveratu natiunala este aceea a monastirilor pamentene dise inchinate. O însemnata parte a teritoriului Romanu, ne mai potandu remanê în mân'a comunităților straine, s'a și otaritu prin legea din 13 Decembre, anul 1863. Ear în privintîa negociatiunilor deschise la Constantinopole pentru ajutorulu ce va fi a se face odata pentru totdeun'a, locurilor sante, senatul, împreuna cu tîer'a întregă, este de mai nainte incredintiatu de bunulu resultatu ce veti dobandi; căci, cine mai bine decâtu Mari'a Văstră cunósce mijlócele tîerei, precum și sentimentele de pietate de care Romani'a a datu totdeun'a probe bisericei ortodoxe în Orientu?

Senatul nu mai puțin a apretinutu cugetările emise în discursulu tronului în privintîa cestiunei rurale, definitiv resoluta din improprietările tîerăului și legiuit'a despăgubirea proprietarului pusa sub garanti'a și sub scutu onórei guvernului și a tîerei. Cestiunea astfelu resoluta, va produce înfratirea între tîerăulu plugaru și proprietaru; ear proprietatea, atātu unui'a cătu și a celui altu, devine absoluta și sacra, atribuite de care ea se bucura în tóta lumea civilisată, că un'a ce este celu din urma resultatu alu inteligintiei și activității omenești.

Dupa ce ne-amu indeplinitu sacr'a datorie de a felicită pe Mari'a Văstră pentru reformele și legiurile cu care a-Ti dotatu tîer'a într'unu spatiu de timpu atātu de scurtu, nu ne remane, Prea Înaltîte Dómne decâtu a Ve rogá sa contati pe celu mai devotatu concursu alu Senatului, care va fi norocitu a contribui la continuarea marei opere începute cu atāt'a întielepciune și patriotizmu de Înaltîmea Văstră.

Senatul nu va perde nici o data din vedere, ca misiunea sea cea mai importanta este aceea de a încungiurá Tronulu de tóte garantiile ce potu asigurá tîerei liniscea și stabilitatea, de a mantînê echilibrulu între poteriile statului, precum și de a aperi, pentru a le întări, pactulu fundamentalu și libertățile nóstre publice.

Astfelu, vomu poté dice împreuna cu Mari'a Văstră, ca statulu și societatea romana se voru consolidá pe bas'a drepturilor vñchiei nóstre autonomii și a marilor principie ale egalității și civilisatiunei moderne.

Sa traiăsca Romani'a!

Sa traiăsca alesulu și reformatorulu eii ALESSANDRU IOANN I.!

Presedintele Senatului, Nifonu Mitropolitulu ungro-valachiei.

Vice-presedinte, I. E. Florescu.

Secretari, A. Teriachiu și Catargiu.

Nr. 61, Ianuaru 13, 1865.

La acést'a, Înaltîmea Sea a cititu urmatorulu răspunsu:

Prea sante Printe!

„Domnilor Senatori!

„Priimiți multamirile mele cele mai vii pentru dreptatea ce dati actelor mele.

„Concursulu ce-Mi făgăduiti este închizesiurea cea mai buna a consolidării institutiunilor și libertăților nóstre publice, și a prosperității generale și private a Românilor.

„Nici odata că acum, tîer'a n'au avutu trebuintia de o întielegere mai strinsa și mai sincera între corpurile mari ale statului.

„Suntu fericite de a constatá ca acést'a întielegere esista, și din parte-mi, Eu voiu pune tóta staruintîa spre a pastrá acést'a armonie manósă în bine.

„Multiamescu inea odata Senatului pentru devotamentulu ce-Mi promite, și profitu de acést'a ocaziune solemna spre a felicitá în Presedintele seu pe Primatulu Romaniei, pe întâiulu capu ai biseripei ortodoxe romane.

„Prin acestu nou titlu cu care se împodobesce Mitropolîa din Bucuresci, voiescu a contribui la realtierea prestigiului santei nóstre religiuni, la unirea clerului din ambele tîeri sorori.

Dupa acóst'a Înaltîmea Sea a mai adaugatu următoarele cuvinte:

„Pe lînga acestu răspunsu alu Tronului, voiescu, Domnilor Senatori, a ve mai adresá câte-va cuvinte proprii ale Mele și rostite din inima. În mijloculu împregiurărilor pline

de pericole prin care amu trecut, ide'a a cărei'a realitate amu urmări'to mai cu deosebire, a fostu crearea Senatului, acestu corp fără care aru fi cu nepotintia a se asigurá libertățile publice și insusi Guvernulu constituționalu. Me simtu fericitu ca staruintiele Mele s'au indeplinitu; și dar, credu ca Senatul se va tîne porurea la înaltîmea misiunei sele astfelu că sa potu porurea a Me bucurá și a Me mandrí ca l'aMu instituat.

„Sa traiésca dar Senatul Romaniei!“ „Regeneratiunea.“

Aflămu ca prin decretulu Domnescu din 11 Ianuaru 1865 se stabilesc ca Mitropolitulu din Bucuresci se pórte titulu de „Mitropolitu primatu alu Romaniei.“ — Prin unu altu decretu dela 1 Ianuaru 1865 s'au sanctiunatu:

1. Auctorisarea directiunei generale a postelor și telegrafelor de a priimi abonamente pentru diuarie romane și straine. Abonamentele se facu platindu înainte. Pretiurile abonamentelor nu se deosebesc de cele ficsate de editorii foilor, dar din acele pretiuri 10% procentu au sa incurga în tesaurulu publicu. Tacs'a tramiterii banilor de abonamente cade în sarcin'a editorilor seu redactiunilor. Procentele de mai susu precum și tacs'a pentru tramiterea abonamentelor la foi oficiale cadu în computulu statului.

„Concordi'a“ ne aduce o corespundintia din Bucuresci subscrisa de D. Prof. Nifonu Balasiescu în care acést'a deplange marea nepasare a Românilor către barbatii sei ce se lupta pentru înaintarea natiunala. Intemplantu acést'a trista ne spune ca-lu loví și pre acum, acusi de patru ani, reposatulu stimabilu barbatu Moise Nicora (Nicorescu) nascutu în Giula com. Aradului. Acestu Moise Nicora au facutu în interessulu natiunei și bisericei sele mai multe calatorii prin Romani'a, Moldavi'a, Russi'a și Turci'a și reposá în 10 Octobre 1861 în eitate aprópe de 80 ani „cei mai multi plini de amaratiune.“ Elu fu immormentatu în cimiterinlu publicu la Mourogene.

Si noi deplângemu acést'a în adeveru trista intemplantu, care lovesce de multe ori pre barbatii cei mai meritati ai unei natiuni, dar totodata și rogămu pre acei stimati Domni, carii au fostu în apropierea celui de pia memoria a impartasit publiculu românulu mai depoiatu meritele reposatulu că baremu generatiunile viitoare sa-lu recompenseze de ceea ce au fostu privatu prin contemporanii sei!

Prospectu politicu.

„Monitorulu“ francesu publica decretulu imperatescu, prin care senatul și camer'a legislativa se deschiamă pe 3/15 Februariu.

În camer'a italiana au adusu Ricasoli o propunere, prin a cărei priimire discussiunile cele îndelungate, esacerbate și nefolositoare asupra intemplantilor din Septembre 1864. s'au curmatu, și camer'a trece mai departe la alte obiecte.— Pap'a sa fia insarcinatu pre cardinalulu Antonelli, a tramite la toti nuncii papali de prin capitalele Europei note mulcomitoare în privintîa eniclicei. — Regimulu se afla în conflictu cu municipalitatea neapolitana; căci aceea voise a serbá diu'a lui Garibaldi, și regimulu — din cauze pecuniarie — nu se nvoise; acum nu se nvoiesce municipalitatea a serbá nici diu'a regelui. Un'a pentru alt'a!

Nr. 3—2

EDICTU.

Mari'a lui Vasiliu Gavrilă din Sacelu lînga Sabiiu, au încaminatu sub prez. de astadi nr. 142. procesu divortiale asupra barbatului ei Nicolae Platosiu totu din Sacelu. De órece insa Nicolae Platoriu e de mai multi ani pribegitu și nu se scia locul aflării lui, acelu Nicolae Platosiu se îndetoreza prin acést'a, că în terminu de unu anu dela datulu de fatia, cu atāt'a mai vertosu sa se prezenteze înaintea forului subscrisu, cu cătu la din potriiva procesulu asupra-i pornitu și fără de elu se va otari în întielesulu prescrielor cononice ale s. Biserici gr. orientali.

Sabiiu 28 Decembre 1864.

Forulu matrimonialu gr. or. alu Protopopiatulu Tractulu Sabiiului I.

I. H a n n i 'a, Protopopu.

Nr. 4—2

EDICTU.

Mari'a Demetriu Streulea din Jinn'a scaunulu Sabiiului, sub prez. de astadi au urzitu asupra barbatului eii Bucuru Cornea din Poiana scaunulu Mercurei, procesu divortiale. De órece Bucuru Cornea e de mai multi ani pribegu și nu se scia locul aflării lui, acel'a se îndetoreza prin acést'a, că în terminu de unu anu dela datulu de fatia, cu atāt'a mai vertosu se infacisiece înaintea forului subscrisu, cu cătu la din potriiva, processulu asupra-i pornitu se va otari și fără de elu în întielesulu prescrielor cononice ale s. Biserici gr. orientale.

Sabiiu 8 Ianuaru 1865.

Forulu matrimoniale gr. or. alu Protopopiatulu tractulu Sabiiului I.

I. H a n n i 'a, Protopopu.